

Pop-up 1864

POP-UP1864: Unge fortolker krig

Afrapportering til Kulturstyrelsen

af Mette Liv Skovgaard, Anne-Sofie Rump og Katrine Nielsen
Skoletjenesten Nationalmuseet, 2015

Indhold

Veje til gode partnerskaber	2
Projektets formål og læringsmål	2
Projektets forankring og samarbejdspartnere.....	3
Projektets forløb og udfordringer undervejs	7
Projektets succeser og leverancer	10
Artikler og videndeling	11
POP-UP1864 sætter de unges historiebevidsthed i spil	13
Projektets bæredygtighed.....	14
Deltagende grundskoleklasser og ungdomsuddannelser.....	15

Veje til gode partnerskaber

Undervisningen i folkeskolen forandrer sig lige nu kraftigt i takt med Folkeskolereformen og Den Åbne Skoles mål om at inddrage skolernes omverden. Samtidig arbejder ungdomsuddannelserne i stigende grad med eksterne samarbejder, der støtter kreativitet og innovative kompetencer. Projektets parter ønsker at understøtte skolernes nye behov, og undervisningsprojektet POP-UP1864 er et eksempel på, hvordan museet har arbejdet med at udvikle elevers kompetencer, opbygge partnerskaber og understøtte realiseringen af Folkeskolereformen.

POP-UP1864 er et nationalt undervisningsprojekt i Skoletjenesten Nationalmuseet og Tøjhusmuseet og projektets målgruppe er folkeskolens udskolingsklasser, STX og HF elever. Målet har været at give børn og unge en stemme i samfundsdebatten om krig og POP-UP1864 består af 21 klassepartnerskaber, 13 samarbejder med kulturinstitutioner og kommuner, 21 udstillinger med elevværker over hele landet samt 550 digitale, elevproducerede kunstværker på Tøjhusmuseet – alle om den betydning eleverne tillægger krigen i 1864 i dag. Skolerne har forpligtet sig i en enkel ramme: Krigen i 1864 var det fælles emne i partnerskabet, som eleverne nutidsfortolkede i en æstetisk produktion der kunne udstilles.

Projektets vigtigste erfaring er, at den klare rammesætning gav partnerskaberne et præcist formål og retning, mens friheden i opgaveløsningen gav motivation. Både lærere, elever og andre museer tog ejerskab, og gjorde POP-UP1864 til deres projekt. Afrapporteringen her præsenterer både resultater af projektet samt erfaringer, succeser og udfordringer i partnerskabsprocessen som POP-UP1864 blev til. Projektperioden løb fra 1. september 2013 til og med 31. december 2014. Udviklingen af projektet fandt sted i efteråret 2013 og selve undervisningsprojektet gik i luften fra 1. januar 2014 og løb i hele jubilæumsåret for Krigen 1864 frem til udgangen af 2014.

Projektgruppen bag POP-UP1864 håber at denne afrapportering kan være med til at give viden og inspiration til flere partnerskaber overalt i Danmark, der styrker elevernes læring i folkeskolen og gymnasiet via museumsundervisning.

Projektets formål og læringsmål

Projektets formål har været:

- At skabe museumsundervisning, der lægger op til diskussion og fortolkning af krig.
- At give Nationalmuseet og Tøjhusmuseet erfaringer med skolepartnerskaber på landsplan.

Læringsmålene for eleverne, der har deltaget, har været:

- At elever træner deres kompetencer i historiebevidsthed og oplever at historie er fortolkning.
- At elever oplever sig selv som historieskabende ved selv at fortolke krigen i 1864.
- At museet derigennem støtter og kvalificerer unges stemme i samfundsdebatten om krig, national identitet og kollektiv erindring.

Projektets 'indholds-produkt' er kompetencer samt færdigheder såvel som viden: Æstetiske fortolkninger af krigen i 1864, hvor eleverne arbejder tværfagligt i skolen mellem eksempelvis historie og billedkunst, samfundsfag, dansk, musik eller mediefag, på baggrund af den viden de har opnået via besøg på museet og brug af projektets digitale videnbank.

Projektets 'form-produkt' er pop-up – en brugergeneret miniudstilling der tidsbegrænset dukker op med en nutidsfortolkning af et aktuelt emne. Koblingen af krig og kunst med en POP-UP produktion er ikke set på samme måde i museumsundervisning i Danmark.

Et samarbejde med ARKEN og Historiecenter Dybbøl Banke har kvalitetssikret projektets æstetisk-didaktiske tilrettelæggelse samt udviklingen af den digitale kildebank. Projektet har desuden haft tilknyttet et Advisory Board, som især har støttet udviklingen af projektet.

Projektets forankring og samarbejdspartnere

I afrapporteringen af projektets samarbejdsflader skal særligt fremhæves tre samarbejder af særlig betydning for projektets proces og resultater: Samarbejdet med ARKEN, Historiecenter Dybbøl Banke og samarbejdet med de 21 partnerskabslærere.

Samarbejdet med ARKEN blev en styrke for projektet

Et samarbejde blev fra start etableret med ARKEN undervisning om de æstetiske læringsprocesser i undervisningsforløbet. Leder af ARKEN undervisning Christina Weber og projektgruppen mødtes på ca. månedlig basis både på Tøjhusmuseet og ARKEN for at udvikle projektet. Samarbejdet bestod også i, at ARKEN stod for at producere fire film, hvor danske samtidskunstnere fortæller, hvordan de fortolker krig i deres kunst, som indgik i projektets digitale vidensbank. Christina Weber deltog desuden i flere testforløb af undervisningsforløbet på Tøjhusmuseet, hvor hun bidrog med erfaring om æstetik-didaktik og undervisning med omdrejningspunkt i kunst og billedfortolkning.

Samarbejdet med ARKEN har været en stor styrke for projektet. Det har været værdifuldt at have professionelle kunstformidlere som sparringspartnere på et projekt, der er forankret på et kulturhistorisk museum som Tøjhusmuseet, der ikke har de kompetencer. Med ARKEN som samarbejdspartner er det kunstneriske aspekt i projektet – og i Tøjhusmuseet som læringsrum – blevet udfoldet meget tilfredsstillende.

Samarbejdet med Historiecenter Dybbøl Banke forandrede sig undervejs

Historiecenteret bidrog med en stor kildesamling til en digital POP-UP1864 vidensbank, og Historiecenter Dybbøl Banke udviklede sideløbende et undervisningsforløb på Historiecentret, dog ikke for projektmidler fra POP-UP1864.

I etableringen af projektet ønskede begge museer også at bruge projektet som anledning til videndeling og at skabe tættere samarbejdsrelationer på længere sigt. Samarbejdspartneren fra historiecenteret blev desværre sygemeldt i starten af projektet og pga. sygemeldingen var det

vanskeligt at understøtte udviklingen af de mere langstrakte synergier. Alligevel lykkedes det at lave en pop-up udstilling på Historiecenteret, der blev gennemført i samarbejde med en anden medarbejder.

Samarbejde med Advisory Board

Projektet havde tilknyttet et internationalt Advisory Board og hentede i opstartsfasen særligt erfaring til at skabe formen for partnerskaerne og pop-up elementer hos projektlederen fra et lignende projekt gennemført på Deutsches Historische Museum i Berlin og hos den ansvarlige medarbejder for brugersamarbejder på Santa Cruz Museum for Art and History i Santa Cruz, Californien. I udførelsen af projektet i løbet af 2014 spillede advisory board medlemmet fra Foreningen IntraFace en afgørende rolle i etablering af partnerskaber med især jyske gymnasier.

Partnerskaber med lærere

Projektets grundsten har været at danne partnerskaber, en proces der både var tidskrævende, udfordrende og måtte opprioriteres ressourcemæssigt undervejs, men samtidig gav en uvurderlig indsigt for museet i skolernes behov og arbejdsformer, samt understøttede projektets mål om elevernes produktion af en nutidsfortolkning af Krigen 1864 og dermed mulighed for en stemme i samfundsdebatten om krig og konflikt. Oversigten herunder uddyber processen omkring partnerskaberne:

- Maya Müller fra Københavns Åbne Gymnasium og
- Kristian Iversen fra Rysensteen Gymnasium:

De to københavnske gymnasier deltog i udviklingen af hele projektkonceptet og i udviklingen af undervisningsforløbet til STX og HF på Tøjhusmuseet. De deltog desuden begge i et klassepartnerskab, som de første i projektet. Deres elevers proces med at skabe fortolkninger var med til at forme og justere projektet arbejde med andre partnerskaber. Maya og Kristian formede ligeledes vidensbankens indhold og til åbningen Tøjhusmuseets udstilling, var det Maya og Kristians elever, der som de første udstillede POP-UP værker.

- Claus Corneliussen fra Gammel Hellerup Gymnasium har i samarbejde med projektgruppen udviklet en lærervejledning til elevopgaver for gymnasieelever. Han deltog også i et klassepartnerskab med sin gymnasieklasse, som producerede film om 1864.
- Christa Erichsen fra Sønderborg Statsskole deltog med en klasse i et klassepartnerskab. Eleverne arbejdede i fagene tysk og historie, hvor de har lavet produkter, som blander det danske og tyske sprog. Partnerskabet med Christa var det første, som projektet har uden for Sjælland og det baner vejen for, hvordan fremtidige klassepartnerskaber på afstand af Tøjhusmuseet skal forløbe. Klassepartnerskabet viser, at museet nemt kan støtte og hjælpe læreren og klassen på afstand via mailkorrespondance og telefonsamtaler. Projektgruppen og Christa møder ikke hinanden personligt på noget tidspunkt.

- Julie Sekjær Nielsen og Tine Holm fra Sønderbro skole på Amager, deltog med skolens 8. klasser, som projektet danner klassepartnerskab med. Klasserne og lærerne besøgte Tøjhusmuseet flere gange, hvor de har kvalificeret undervisningsforløbet på Tøjhusmuseet til folkeskolen og samlet inspiration til at lave deres POP-UP produkter. Klassepartnerskabet med Sønderbro Skole havde indledende udfordringer, fordi partnerskabsaftalen blev indgået med skolens souschef, der inden projektet gik i gang skiftede job. Projektgruppen måtte derfor starte forfra på skolen med at etablere nye samarbejder med skolens lærere, hvilket gav en vigtig erfaring om hvor skrøbeligt partnerskaber.
- Christian Bruun fra Sønderbro Skole deltog i et partnerskab med skolens 6. klasser.
- Vesthimmerlands Gymnasium og HF deltog i et partnerskab med fire HF klasser, drevet af lærerne Eva Auken, Jens Dahl Christensen, Jeff Klintø og Morten Severin deltog. Partnerskabet blev etableret via foreningen IntrFace hvor Vesthimmerlands Gymnasium allerede er medlem, hvilket fik stor betydning – de vidste hvad et museumssamarbejde indebar, hvilket gav et let og produktivt samarbejde. Gymnasiet udstillede lokalt på Vesthimmerlands museum.
- Fredericia Gymnasium deltog i et partnerskab med to klasser, drevet af lærerne Tommy Skov og Rasmus T. Østergaard. Klasserne har udstillet deres produktioner på Museerne i Fredericia.
- Struer Statsgymnasium deltog med fem gymnasieklasser, som udstillede deres værker lokalt på Struer Museum, drevet af lærerne Majken Miller og Erling Høiberg. Partnerskabet blev også dannet gennem netværket IntrFace.
- Bogø kostskole deltog i klassepartnerskab med en 7. klasse, som har udstillet lokalt og på Tøjhusmuseet. Læreren Maria Hambak var samarbejds lærer.
- Aurehøj Gymnasium deltog i klassepartnerskab med en gymnasieklasse, som har udstillet på Sønderborg Slot og Tøjhusmuseet. Lærerne Lisbeth Møntergaard og Trine Finne Loo drev partnerskabet.
- Midtfyns Gymnasium deltog i et klassepartnerskab og udstillede lokalt på to nærliggende folkeskoler og på selve gymnasiet. Henrik Vestergaard Stokholm drev partnerskabet. Klassepartnerskabet bliver dannet, da projektgruppen kontaktede Henrik, fordi han havde booket undervisningsforløbet på Tøjhusmuseet. Projektgruppen mødte Henrik og klassen på museet og aftalte hvordan klassen kunne indgå i et klassepartnerskab.

Samarbejder med kulturinstitutioner og kommuner

Projektet bestod også af en række samarbejder med kulturinstitutioner og kommuner over hele landet. Aftaler med disse om hvor de landsdækkende pop-up udstillinger skulle realiseres, blev etableret via projektgruppen og styregruppens netværk. Derudover valgte et par af partnerskabsklasserne selv at stå for etablering af kontakter til lokale kulturinstitutioner, skoler eller bibliotek. Følgende institutioner har udover Tøjhusmuseet lagt hus til en POP-UP1864 udstilling:

- Aalborg Forsvar- og Garnisonsmuseum
- Bogø kommunebibliotek
- Bogø Skole
- Gammel Hellerup Gymnasium
- Historiecenter Dybbøl Mølle
- Industrimuseet i Horsens
- Karup Flyvestation
- Midtfyns Gymnasium
- Museerne i Fredericia
- Struer Museum
- Svendborg kommune
- Sønderborg Slot
- Vesthimmerlands Museum

POP-UP 1864 udstillingen med elevværker på Tøjhusmuseet.

Projektets forløb og udfordringer undervejs

Projektet har mødt flere udfordringer i projektperioden, som har vanskeliggjort udførelsen af projektet: lærernes lockout, nye overenskomst og implementering af Folkeskolereformen samt at Tøjhusmuseet gennemgik en organisationsændring og sammenlagt med Nationalmuseet midtvejs i projektet.

Lockout og ny overenskomst for samarbejdsparter

Ansøgningen til projektet blev indgivet til Kulturstyrelsen i april 2013 med mål om at op til 80 klasser skal producere og udstille æstetiske fortolkninger af krigen i 1864 i hele landet. I samme måned bryder overenskomstforhandlingerne mellem Lærernes Centralorganisation og Kommunernes Landsforening sammen, hvilket udløser en 25 dage lang lærerlockout af ca. 50.000 folkeskolelærere. Der bliver også indført en ny folkeskolereform i efteråret 2014, som lærerne pludselig skal forholde sig til. Disse begivenheder betød at projektets medudviklerlærere, der allerede var etableret samarbejde med i forbindelse med projektbeskrivelsen i foråret 2013, nu oplevede så mange udfordringer i varetagelsen af deres arbejde på skolerne, at de ønskede et mindre forpligtende samarbejde og mindre klassepartnerskaber, end den de først havde medformuleret i ansøgningen.

Lockout og reform resulterede således i mangel på tid og overskud til større klassepartnerskaber for grundskolelærerne. Til gengæld viste flere gymnasielærere end forventet interesse for at deltage i partnerskaber, trods projektgruppens indledende forventning om at pop-up formen bedst passede til grundskolen og at ungdomsuddannelserne ville have travlt til at deltage. Det viste sig at blive ca. 50/50 deltagende klasser fra henholdsvis grundskole og ungdomsuddannelser.

Ny partnerskabsmodel i to versioner

For at imødekomme lærerens nye behov, men stadig arbejde ud fra de samme formål og leverancer som formuleret i projektansøgningen, måtte projektgruppen ændre formen på POP-UP-konceptet radikalt. I den proces var især ARKEN central som sparringspartner i en diskussion af undervisningsforløbets form. Vi endte med to koncepter for, hvordan klasser kan indgå i et klassepartnerskab. De to koncepter er et ”mini-klassepartnerskab” og et ”udbygget klassepartnerskab”:

- Et *mini-klassepartnerskab* er hvor klassen producerer og udstiller en digital fortolkning af 1864 i Tøjhusmuseets undervisningsforløb POP-UP 1864, som varer 1 ½ time. Den digitale fortolkning bliver lavet på iPads og er æstetiske collager ofte med billeder af eleverne selv. Collagerne popper op på museets digitale væg og på det sociale netværk Instagram.
- Et *udbygget klassepartnerskab* er hvor klassen skal arbejde med emnet krigen i 1864 og nutidsfortolker 1864 i produktioner, som kan udstilles. Det udbyggede partnerskab har dermed en klar rammesætning, men klassen kan arbejde ud fra den på dens egne præmisser. Klassen har nemlig frit spil til selv at vælge, hvilket produkt de vil lave.

Da projektet gik i luften i januar 2014 blev det tydeligt, at lærerlockouten havde sat sine spor i folkeskolen. Kun få skoler ønskede at deltage i et klassepartnerskab i den ”udbyggede” version. Museet søgte derefter selv efter klassepartnerskaber på museets hjemmeside, via skoletjenesten.dk, nyhedsbreve, facebookside og i fagbladsartikler, men kun én lærer tilmelder sig på baggrund af dette. Folkeskolelærerne gav løbende i efteråret 2013 selv udtryk for, at lærerlockouten og den nye skolereform gjorde det uoverskueligt for dem at deltage i et større projekt.

Der blev til gengæld booket mange POP-UP1864 mini-partnerskaber på Tøjhusmuseet og allerede i forsommeren 2014 er vi tæt på målet om 80 udstillende klasser, et halvt år før projektets udløb, med 70 mini-klassepartnerskaber og udvidede klassepartnerskaber tilsammen. Årsagen kan muligvis være at i april bliver 150-års dagen markeret for Krigen på landsplan og DR TV er ligeledes begyndt at reklamere for deres 1864 dramaserie, der sendes i efteråret 2014.

Prioritering af udbyggede, nationale partnerskaber i efteråret 2014

Styregruppen beslutter herefter, at målet om de 80 klasser skal nås med de mindre ressourcekrævende mini-partnerskaber, og at projektets overordnede formål om at skabe erfaring med partnerskaber på nationalt plan skal prioriteres med de udbyggede partnerskaber og større kunstneriske produktioner og POP-UP udstillinger i efteråret 2014 – og at disse partnerskaber skal støttes tæt i processen af projektgruppen. Det betyder i praksis at projektmidlerne til løn omprioriteres og der ansættes to projektmedarbejdere ud over projektlederen til at gennemføre de udbyggede nationalt planlagte pop-up’er, mens layoutposter og digitale løsninger i projektets budget nedprioriteres.

Styregruppen ønsker klassepartnerskabernes POP-UP fortolkninger udstillet på kulturinstitutioner og kommuner over hele landet. På den måde kommer elevernes stemmer om 1864 og krig generelt nemlig ud til befolkningen. Tøjhusmuseet stiller derfor en bil til rådighed, så projektgruppen kan komme rundt i landet og kvalificere projektet. Uden denne fleksibilitet var det ikke blevet til mange udstillinger ude i landet, da projektgruppen fysisk transporterer elevernes produkter rundt i landet. Der var heller ikke blevet indgået ligeså mange klassepartnerskaber, da det personlige møde med lærer og elever viser sig at være afgørende for et godt samarbejde.

Det viser sig dog svært at etablere kontakt til skoler vest for Storebælt – og de klasser der selv henvender sig er så godt som alle fra Sjælland. Advisory Bordets medlem fra foreningen IntraFace, en forening med erfaring om at etablere samarbejder mellem primært jyske museer og ungdomsuddannelser, bliver som beskrevet, løsningen. De gymnasier, der allerede har arbejdet med IntraFace kender partnerskabsformen og da vi kontakter en række lærere, siger alle ja til at deltage.

POP-UP1864 giver trods udfordringer skolerne partnerskabskompetencer og bl.a. tryghed med Den Åbne Skole

Projektgruppen kan se i arbejdet med partnerskaberne i hele 2014, at projektgruppens tætte støtte til skolerne i partnerskabsprocessen har resulteret i en tryghed og forståelse hos skolerne omkring hvad et partnerskab med en kulturinstitution kan bidrage med. På den måde har POP-UP1864 for folkeskolernes vedkommende – og for gymnasier uden erfaring med IntraFace – været med til at

give erfaringer med at arbejde med partnerskaber og herunder grundelementerne i Folkeskolereformens Åben Skole element. POP-UP1864 har så at sige givet skolerne et slags ”partnerskabskørekort”.

Organisationsændring undervejs i projektprocessen

Projektets mødte også udfordringer i den organisationsændring projektejer Statens Forsvarshistoriske Museum gennemgik i vinteren 2013/14, lige da partnerskaberne skulle løbes igang. Omorganiseringen betød blandt andet at projektleder Mette Liv Skovgaard bliver tildelt en ny stilling som Undervisnings- og udviklingsansvarlig i Nationalmuseets team Undervisning og Udstillinger, og slap alle opgaver i regi af Tøjhusmuseet/Statens Forsvarshistoriske Museum udover ansvaret for projektet POP-UP1864.

Styregruppen omprioriterer i den forbindelse i projektgruppen, så projektets tidligere praktikant og underviser Anne-Sofie Rump bliver ansat som daglig projektleder. Der bliver desuden tilknyttet en ny praktikant, Katrine Nielsen, til projektet, som efter endt praktik også bliver ansat som projektmedarbejder på projektet. Anne-Sofie Rump har været ansat i Skoletjenesten i 5 år og har erfaring fra 3 år i Skoletjenesten Frilandsmuseet, som underviser og omviser samt 3 år som underviser og medudvikler af undervisning i Skoletjenesten Københavns Befæstning. Katrine Nielsen har erfaring fra 2 år som underviser og medudvikler af undervisning samt omvisninger på Roskilde museum, hvilket giver projektet et solidt grundlag at arbejde videre på.

I forbindelse med organisationsændringen bliver projektgruppen splittet op, så projektleder sidder på Nationalmuseet og daglig projektleder og projektmedarbejder sidder på Tøjhusmuseet. Løsningen på den manglende daglige kontakt bliver ugentlige møder, hvor projektleder vejleder og støtter op om projektets opgaver og udfordringer. Det har været en styrke for projektet, at der har været en projektgruppe, som har samarbejdet om at få projektets mål og leverancer i hus. Samtidig har det vist sig bæredygtigt at kontakten til skolerne har været delt mellem flere medarbejdere, da den har været tidskrævende.

Fra stort projekt på lille museum til lille projekt på stort museum

Organisationsændringen betød desuden, at projektet gik fra at være et mindre museums største projekt, som skulle danne afsæt og erfaring for udviklingen af en ny undervisningsprofil for Skoletjenesten på Statens Forsvarshistoriske Museum til, at projektet bliver et mindre projekt på et stort museum, hvor der i forvejen var mange andre projekter i spil. Her har styregruppens engagement i projektet spillet en vigtig rolle, når projektet mødte logistiske stopklodser inhouse undervejs. Til gengæld har det været en fordel at have Nationalmuseet i ryggen, når projektgruppen skulle ud og lave klassepartnerskaber i Jylland, hvor mange ikke kendte Tøjhusmuseet.

Projektets succeser og leverancer

21 udvidede klassepartnerskaber

Projektets resultat er først og fremmest 21 udvidede klassepartnerskaber med skoleklasser over hele landet, der har udstillet deres kunstværker, der nutidsfortolker Krigen 1864, på Tøjhusmuseet og kulturinstitutioner mm. over hele landet.

103 mini-klassepartnerskaber

Målet var, at op til 80 klasser POP-UP-udstillede som en del af Tøjhusmuseets særudstilling i 2014. Målet blev opnået med 103 klasser, der har udstillet deres digitale fortolkninger på mediet Instagram som også indgik og blev vist som en del af særudstillingen 1864 på Tøjhusmuseet.

To aldersdifferentierede undervisningstilbud

To alders- og fagdifferentierede POP-UP1864 undervisningstilbud blev udviklet til Tøjhusmuseet til henholdsvis grundskolens udskolingsklasser og ungdomsuddannelserne med afsæt i historie, dansk og billedkunst. Forløbene varer 1 ½ time. Undervisningsforløbene trænede elevernes kompetencer i fortolkning og refleksion om national identitet og historiebevidsthed.

I forløbet fik eleverne en kort introduktion til krigen i 1864 og Tøjhusmuseets særudstilling om krigen via et elevskuespil, der gav eleverne fokus på forskellige fortolkninger af krig. Eleverne blev arbejdede herefter i grupper med fortolkninger af krigsmalerier, der klædte dem på til at skabe deres egen fortolkning af krigen med Ipads og app'en Brushes. I grupper valgte eleverne et budskab, som de arbejder ud fra f.eks. "1864 skabte sammenhold" eller "krigens konsekvenser". De havde både de udstillede genstande og rekvisitter fra museets studiesamling til rådighed i produktionen af værkerne. Eleverne brugte i høj grad sig selv som en aktiv del af de værker, de skabte som nutidsfortolkning.

To aldersdifferentierede undervisningsforløb i drift

Både grundskoleforløbet og forløbet til ungdomsuddannelserne blev implementeret til varige undervisningstilbud i undervisningsafdelingen ved projektperiodens udløb.

Digital vidensbank

En digital vidensbank med 18 originalkilder, baggrundsviden, alders- og fagdifferentierede lærervejledninger samt elevopgaver er udviklet. Projektet havde tilknyttet en lærerstuderende til at udvikle og kvalificere elevopgaverne til folkeskolen og en gymnasielærer til at udvikle elevopgaver til gymnasiet.

Museumsinspektør på Sønderborg slot Inge Adriansen og museumsinspektør på Tøjhusmuseet Jens Ole Christensen bidrog med et hæfte med baggrundsviden om 1864, som ligger elektronisk i vidensbanken. Vidensbanken udviklede projektgruppen i samarbejde med Historiecenter Dybbøl Banke, som bidrager med et bredt kildemateriale om 1864 og med ARKEN.

Procesmodel og fire film af danske samtidskunstnere

Som støtte til partnerskabsselementets æstetiske produktion blev udviklet en procesmodel, der fungerede som guide til, hvordan man kan arbejde med fortolkning og skabe produkter hjemme i klassen. Derudover blev der produceret fire film med danske samtidskunstnere, der blev udviklet i et tæt samarbejde med ARKEN.

Elev arbejder i sin nutidsfortolkning med pink legetøjsoldater inspireret af instruktionsfilmen med samtidskunst kollektivet "Pink Army", som eleverne kunne se i POP-UP1864's digitale vidensbank.

Artikler og videndeling

Projektets havde som mål at producere tre artikler til fagtidsskrifter med videndeling af projektets proces og resultater. Det er blevet til 14 artikler og indslag om POP-UP 1864:

- DR Radio P1: Alle tiders historie "Krigen popper op" 30 min. feature
- British Museums Associations webmagasin
- Fagblad for Københavns lærerforening, KK bladet
- Fagbladet Skolebiblioteket
- Fagblad Folkeskolelærerforeningen for historie og samfundsfag, FALIHOS
- Fagblad Gymnasielærerforeningen for historie, NOTER
- Sydsvenskan Dagbladet
- Fredericia Dagblad, omtale
- Fredericia dagblad, anmeldelse af POP-UP1864 udstilling
- Danmark C TV i Fredericia
- Nyhedsbreve på Nationalmuseet og Skoletjenesten
- Nordjyske Stiftstidende
- Ugeavisen Møldrup
- Skoletjenesten.dk

Oplæg og workshops

Projektgruppen prioriterede videndeling af projektets erfaringer højt, og interessen for partnerskabelementet og unges nutidsfortolkning af krig gav anledning til 12 vidensdelingssessioner af meget forskellig karakter, i Danmark såvel som i udlandet:

- I efteråret 2013 afholdte projektleder Mette Liv Skovgaard en workshop på **British Museums Associations konference** i Liverpool om at arbejde med partnerskaber, da POP-UP1864 var udvalgt af British Museums Association som Best Practice.
- I foråret og efteråret 2014 har **fire hold fra Metropol lærerseminar** deltaget i POP-UP1864 workshops med fokus på museet som eksternt læringsmiljø og hvordan man kan arbejde med krig og digitale medier på museer.
- Den 9. april 2014 var POP-UP1864 projektet vært for **Skoletjenestens temadag** med temaet "Etik i formidling af krig til børn" for 75 fagfæller fra museumsbranchen. Dagen blev udviklet i et samarbejde med bl.a. **Give-Egnens Museum** og Museumsformidlere i Danmark.
- I foråret 2014 var **Københavns VUC** to gange på Tøjhusmuseet for at afprøve undervisningsforløbet og diskutere museumsundervisning.
- I april 2014 deltog **Arbejdermuseets studenter og undervisningsansvarlige** i undervisningsforløbet og derefter i en diskussion om nye undervisningsmetoder.
- I august 2014 deltog Mette Liv Skovgaard i **Small Museums Queensland konferencen i Australien**, med et oplæg om POP-UP1864s partnerskabserfaringer.
- I september 2014 afholdt projektgruppen en workshop for kursister fra Organisationen Danske Museers **MuseumsUnderviserUddannelse**. Her afprøvede kursisterne undervisningsforløbet og diskuterede projektet metoder og læringspotentialer.
- I september 2014 afholdte daglig projektleder Anne-Sofie Rump oplæg for **nordiske museumsledere fra Forsvarsmuseet i Norge og Statens forsvarshistoriske museer i Sverige** om formidling af krig til børn og unge.

POP-UP1864 sætter de unges historiebevidsthed i spil

En specialestuderende gennemførte i projektperioden en mindre undersøgelse af projektets mål, hvor følgende to hovedtendenser tegnede sig:

Mini-klassepartnerskaber aktiverer de unges historiebevidsthed

Gennem observationer og interviews har det været muligt, at undersøge om elevernes historiebevidsthed sættes i spil i forløbet. Resultatet for POP-UP1864 undervisningen på Tøjhusmuseet er, at eleverne erfarer, at krigshistorie altid er fortolkninger og at de oplever sig selv som historieskabende ved selv at fortolke 1864.

I undersøgelsen står det desuden klart, at museumsunderviseren spiller en betydelig rolle for, i hvilken grad elevernes historiebevidsthed aktiveres, når de skal fortolke krigen. Hvis museumsunderviseren ikke formår at facilitere undervisningen som en læringsituation, stille dialogiske spørgsmål, introducere grundigt til den digitale fortolkningsøvelse med iPads og generelt bruge det oplæg, som er udviklet som didaktisk ramme for forløbet, viser undersøgelsen, at elevernes forståelse af sig selv som historieskabende daler.

Undersøgelsen tydeliggør problematikken i, at nogle museumsundervisere har mange udfordringer ved at bruge digitale medier i undervisning, hvor eleverne ofte er bedre end museumsunderviseren til disse. Projektgruppen har oplært og superviseret alle Tøjhusmuseets undervisere, men undersøgelsen peger på, at det kræver grundigt pædagogisk arbejde at klæde museumsunderviserne på til at varetage undervisningsforløbet, der i sin grundform er et læringsforløb, og dermed kræver større didaktisk forståelse og kompetencer, end at afvikle fx en rundvisning.

Klassepartnerskaber aktiverer de unges historiebevidsthed

Undersøgelsen viste derudover, at elever som deltager i klassepartnerskaber og producerer fortolkninger i særligt høj grad får sat deres historiebevidsthed i spil. Elevernes arbejde med nutidsfortolkninger, hvor de kobler fortiden med nutiden i f.eks. dagbøger, kunst, breve, sange og sågar soldatermad fra 1864, gav en ideel grobund for elevernes refleksion om at være fortidsskabte og fremtidsskabende. Når projektgruppen eksempelvis var ude og møde eleverne på skolerne var eleverne fokuserede på at forstå eksempelvis, hvordan livet som soldat var under krigen, men også under krig i dag. Tid og fordybelse i processen havde således afgørende betydning.

Undersøgelsen konkluderede at POP-UP1864 projektet støttede de unges refleksion om krig og konkret krigen i 1864, kollektiv erindring og national identitet. Samtidig resulterede projektet konkret i en forøgelse af unge stemmer i samfundsdebatten om krig via at elevernes værker blev eksponeret over hele landet.

Projektets bæredygtighed

Et langsigtet mål i projektet har været et stærkt ønske fra projektgruppen om at gøre projektet så bæredygtigt som muligt. Med inspiration fra Kulturstyrelsens fokus på bæredygtighed i projekter og på, at bæredygtige projekter skaber merværdi for institutionen og partnerskaberne, samt socialt set skaber platform for deltagelse i det omgivende samfund, har projektgruppen arbejdet målrettet for at sikre flere elementer af bæredygtighed i POP-UP1864.

Vi ser, inspireret af Kulturstyrelsen definition, at det at danne bæredygtige partnerskaber handler om gensidig læring og åbenhed overfor andres faglighed, samt om udvikling i fællesskab og at tilstræbe et ligeligt engagement i tid og ressourcer (Kulturstyrelsen oplæg 2014).

POP-UP1864 projektets bæredygtighedsfokus har resulteret i følgende:

- Undervisningsforløbene er implementeret til drift, hvilket betyder at projektperiodens mange erfaringer og forbrugte ressourcer kommer skoler til gavn på langt sigt.
- POP-UP1864 blev i januar 2015 udvalgt til videndeling Kulturstyrelsens hjemmeside som et af 20 gode projekter om partnerskaber med skoler.
- Skoler, ungdomsuddannelser og udstillingssteder i hele landet og projektets samarbejdspartnere har via deltagelse POP-UP1864 set og selv skabt erfaringer med at arbejde partnerskabsbaseret. Projektet har så at sige sået et frø så de mange deltagere nu selv kan starte partnerskaber op fremover.
- Andre museer har udtrykt et ønske om at adoptere POP-UP1864 modellen. Statens forsvarshistoriske museer i Sverige har udtrykt ønske at gennemføre et lignende undervisningsprojekt og har allerede taget initiativ til et undervisningsprojekt på deres Flygvapenmuseum, som er under udvikling.
- I efterårsferien 2014 flyttede den daglige projektansvarlige og projektmedarbejderen POP-UP1864s digitale værktøjer til at skabe nutidsfortolkniner til Sønderborg Slot, hvor besøgende producerede deres egen nutidsfortolkning i en 1864 collage. Sønderborg Slot har selv indkøbt iPads og fortsætter fremover med at bruge metoden, som projektgruppen lærte dem.
- En vigtig del af projektets bæredygtighed ser museet er videndeling i form af 14 artikler og 12 oplæg. Det er f.eks. gennem videndeling, at Flygvapenmuseum i Sverige har fået øjnene op for projektet.
- POP-UP1864 konceptet kan dermed genbruges, hvis andre museer udskifter den historiske begivenhed med en anden, som er relevant for målgruppen at arbejde med.
- Projektet har indsamlet en database over alle deltagende POP-UP-klasser, der har fået det vi kalder for et "partnerskabskørekort", og som Nationalmuseet kan inddrage i kommende partnerskabsprojekter.

Deltagende grundskoleklasser og ungdomsuddannelser

Udvidede klassepartnerskaber:

- Aabenraa Statsskole Gymnasium
- Aurehøj Gymnasium
- Bogø kostskole
- Fredericia Gymnasium x 2 klasser
- Gammel Hellerup Gymnasium
- Københavns Åbne Gymnasium
- Midtfyns Gymnasium
- Rysensteen Gymnasium
- Struer Gymnasium x 5 klasser
- Sønderbro Skole x 3 klasser
- Vesthimmerlands Gymnasium x 4 HF klasser

Mini-klassepartnerskaber:

Alme skole	Hedehusene Skole	Ringkjøbing Gymnasium
Arbejdermuseet	Holte-hus Efterskole	Risskov Gymnasium
Aurehøj Gymnasium	Højslev Skole	Rungsted Gymnasium
Bagsværd Kostskole og Gymnasium	Ingrid Jespersens Gymnasieskole	Rungsted Private Realskole
Bellahøj skole	Jakobskolen	Rystensteen Gymnasium
Bogø Kostskole	Kasperskolen	Sankt Joseph Skole
Bork Havn Efterskole	Kirkebjerg skole	Sankt Joseph Søstrene Skole
Broskolen	KVUC	Skolen på Islands Brygge
Bylderup Skole	Københavns Åbne Gymnasium	Slotshavns Gymnasium
Byvangskolen	Langelinje Skolen	Specialskole i Køge
Christianshavns Gymnasium	Lundtofte Skole	Stavnsholtsskolen
Christianshavns Skole	Metropol Lærerseminarium	Stenhus Gymnasium og HF
Druestrup Friskole	Midtfyns Gymnasium	Sønderbro Skole
Freinetskolen	Museumsunderviseruddannelsen	Søndervangskolen
Fyns HF kursus	Mølleskolen	TH Langs HF og VUC

Gammel Hellerup Gymnasium	Møn Friskole	Toftehøjskolen
Gladsaxe Gymnasium	Nordiske Museumsledere	Trongårskolen
Grejlsdalens Efterskole	Nordsjællands grundskole og gym.	Tårnby Gymnasium
Greve Gymnasium	Nordstjernen i Helsingør	Utterslev Skole
Gudenåskolen	Odsherreds Gymnasium	Vallensbæk Skole
Haderslev Handelsskole	Osted Skole	Vesthimmerland Gymnasium
Hareskov Skole	Paradisbakkeskolen sdf. Svaneke	Viborg Private Realskole
Hedegårdsskolen i Ballerup	Polaris	Vigersted Skole
		Virum Skole
		zbc Vordingborg

Flere af skolerne har fået undervisningsforløbet med mere end en klasse.

For mere information om projektet kan projektleder Mette Liv Skovgaard fra Skoletjenesten Nationalmuseet kontaktes på mette.liv.skovgaard@natmus.dk